

Opracowania sygnalne

WYPADKI PRZY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2005 R.

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40 – 158 Katowice

www.stat.gov.pl/urzedy/katow

e-mail: SekretariatUsKce@stat.gov.pl

tel.: 032 779 12 00
fax: 032 779 13 00, 032 258 51 55

W województwie śląskim, podobnie jak w latach ubiegłych, odnotowano największą liczbę osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy. W roku 2005 stanowiły one 14,7% ogółu poszkodowanych, którzy ulegli wypadkom zarejestrowanym w Polsce. W województwie śląskim odnotowano 1031,4 tys. pracujących^a, dla których było to główne miejsce pracy. Wśród pracujących zarejestrowano 12,3 tys. **wypadków przy pracy** i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy, w których uczestniczyło 12,4 tys. osób. W porównaniu z rokiem 2004 odnotowano spadek zgłoszonych wypadków o 3,7% i liczby osób poszkodowanych o 3,5%. Zarówno w roku 2004, jak i 2005 na tym samym poziomie utrzymywała się liczba zarejestrowanych **wypadków zbiorowych**, mimo iż liczba osób poszkodowanych w tych wypadkach wzrosła o 14,8%. Najwięcej osób poszkodowanych odnotowano w powiatach: tarnogórskim – 397 osób, raciborskim – 325, mikołowskim – 313 i wodzisławskim – 233. W porównaniu z rokiem ubiegłym w znacznym stopniu zmniejszyła się liczba poszkodowanych w powiatach: myszkowskim (o 21,9%), kłobuckim (o 18,3%), lublinieckim (o 17,2%) i pszczyńskim (o 14,7%).

Podobnie jak w latach ubiegłych w 2005 roku w województwie śląskim wzrósł procentowy udział liczby osób poszkodowanych w wypadkach w sektorze prywatnym. Udział ten zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,6 punktu procentowego i wyniósł 59,0%.

Największą liczbę **osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy** w 2005 roku w województwie śląskim odnotowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (34,8%), górnictwo (14,1%), budownictwo (10,2%), handel i naprawy (8,4%), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (6,7%).

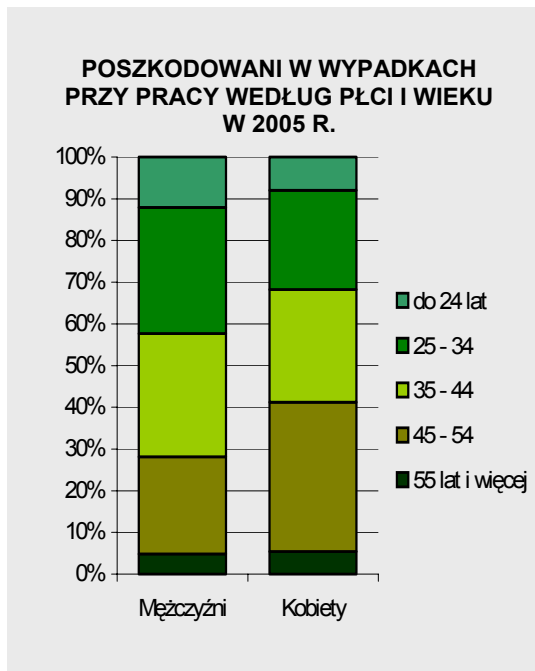
POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY WEDŁUG SEKCJI PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM 2004	12850	10002	2848
..... 2005	12404	9511	2893
w tym:			
Górnictwo	1748	1728	20
Przetwórstwo przemysłowe	4318	3618	700
Budownictwo	1265	1237	28
Handel i naprawy	1043	707	336
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	764	623	141
Obsługa nieruchomości i firm	747	511	236
Edukacja	500	136	364
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	831	190	641

^{a)} Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, rolnictwa indywidualnego, duchowieństwa, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji oraz jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Podobnie jak w 2004 roku ponad 98% ogółu poszkodowanych w wypadkach w województwie śląskim stanowiły osoby, które uległy wypadkom powodującym **łżejsze uszkodzenie ciała**. Liczba wypadków, których skutkiem było **ciężkie uszkodzenie ciała** wzrosła o 0,2 punktu procentowego, a powodujących **śmierć osoby poszkodowanej** o 0,1 punktu procentowego. Mimo spadku liczby osób poszkodowanych w 2005 roku w porównaniu z rokiem 2004 wzrosła liczba dni niezdolności do pracy. Średnio na jednego poszkodowanego przypadało 51 dni (w 2004 roku – 49 dni).

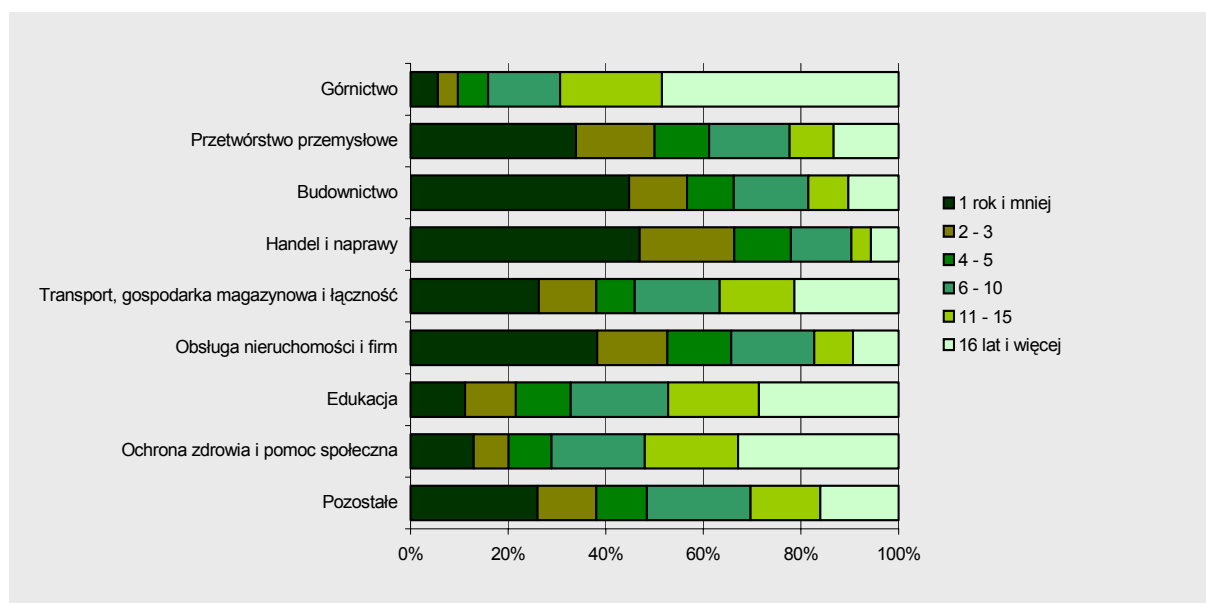
Podobnie jak w roku poprzednim najczęściej wypadkom ulegali mężczyźni. W 2005 roku stanowili oni 76,7% ogółu poszkodowanych. Najliczniejsza grupa poszkodowanych wystąpiła wśród osób w wieku 35 – 44 lata (w tym mężczyźni stanowili 78,3% poszkodowanych). W 2005 roku osoby w tej grupie wiekowej stanowiły 29,0% ogółu poszkodowanych, w porównaniu z 2004 rokiem ich liczba spadła o 8,9%.

Ze względu na specyfikę naszego regionu związaną z jego uprzemysłowieniem, podobnie jak w roku poprzednim najbardziej niebezpieczna okazała się praca wykonywana w takich **grupach zawodów** jak: robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 21,3% ogółu poszkodowanych, górnicy i robotnicy budowlani – 17,0%, operatorzy i monterzy maszyn – 7,6%, kierowcy i operatorzy pojazdów – 6,8%, operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 6,3%, pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 6,1%.

Biorąc pod uwagę **staż pracy na zajmowanym stanowisku** najczęściej wypadkom ulegały osoby ze stażem pracy nie przekraczającym 1 roku (28,9% ogółu poszkodowanych) i były to głównie osoby zatrudnione w przetwórstwie przemysłowym. W porównaniu z rokiem 2004 odnotowano spadek osób poszkodowanych z dłuższym stażem pracy, w tym szczególnie wśród osób wykonujących pracę od 2 – 3 lat.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY WEDŁUG STAŻU I SEKCJI PKD W 2005 R.

Głównymi **wydarzeniami powodującymi uraz osób poszkodowanych** w 2005 roku były: uderzenie lub zderzenie z nieruchomym obiektem bądź obiektem będącym w ruchu, kontakt z ostrym przedmiotem, obciążenia fizyczne lub psychiczne osób poszkodowanych. W 2005 roku aż 75,7% osób poszkodowanych uległo wypadkom w wyniku tych wydarzeń. Kontakt z prądem elektrycznym, niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, zmiżdżenie części ciała, tonięcie czy przejaw agresji ze strony człowieka bądź zwierzęcia to druga grupa rejestrowanych wydarzeń, które dotyczyły 14,1% poszkodowanych. Pozostałe 10,2% to osoby, które doznały urazów na skutek innych wydarzeń powodujących wypadek.

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY W WYPADKACH PRZY PRACY

(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym							
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł		budow- nictwo	handel i naprawy	transport, gospo- darka maga- zynowa i łączność	ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
			razem	w tym przetwó- rstwo prze- mysłowe					
OGÓŁEM	2004	12850	132	6750	4490	1210	1105	813	840
	2005	12404	118	6358	4318	1265	1043	764	831
w tym:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi.....		589	3	346	288	42	35	39	35
w tym kontakt z płomieniem lub gorącym/płonącym obiektem/środowiskiem		172	–	123	109	11	9	5	9
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		41	–	19	5	10	–	3	1
w tym zakopanie, zasypanie ciałem stałym		21	–	11	1	6	–	3	–
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt.....		2707	33	1095	723	302	244	197	240
Uderzenie przez obiekt w ruchu		3707	20	2292	1333	468	303	161	96
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym.....		1918	23	1076	929	165	204	93	97
w tym kontakt z przedmiotem ostrym (nóż, ostrze itp.)		933	13	555	533	56	126	19	49
Uwięzienie, zmiżdżenie.....		876	10	572	452	87	69	45	25
Obciążenie fizyczne lub psychiczne.....		1063	12	481	263	89	82	67	119
w tym obciążenie układu mięśniowo szkieletowego		857	8	399	217	72	64	54	91
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		237	2	38	19	9	11	47	50
Inne wydarzenia.....		1150	15	404	281	84	88	92	158

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem **jednego wydarzenia**, ale najczęściej **kilku przyczyn**, tj. wszelkich nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku. Większość zdarzeń jest inicjowana przez ludzi w wyniku utraty kontroli nad zagrożeniem lub nad własnym zachowaniem. W 2005 roku w województwie śląskim zwiększyła się ogólna liczba przyczyn wypadków przy pracy. W porównaniu z rokiem 2004 liczba ta wzrosła o 185 przyczyn tj. o 0,8%. Na 100 poszkodowanych w 2005 roku przypadało 196 przyczyn, tj. o 4,3% więcej niż w roku poprzednim. Połowę przyczyn wypadków stanowiło nieprawidłowe zachowanie się pracownika spowodowane między innymi nieznaną zagrożenia, lekceważeniem poleceń przełożonych czy niedostateczną koncentracją uwagi na wykonywanej czynności. Wśród innych częstych przyczyn wypadku można wymienić także brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym, niewłaściwą organizacją pracy bądź niewłaściwy stan czynnika materialnego.

PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym							
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł		budow- nictwo	handel i naprawy	transport, gospo- darka maga- zynowa i łączność	ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
			razem	w tym przetwór- stwo prze- mysłowe					
OGÓŁEM	2004	24111	224	13487	8560	2552	1971	1463	1204
	2005	24296	210	13184	8738	2765	1988	1467	1259
Niewłaściwy stan czynnika materialnego.....	2815	17	1635	1116	311	215	181	115	
Niewłaściwa organizacja:									
pracy.....	1653	20	985	688	258	123	69	58	
stanowiska pracy.....	1684	8	964	622	205	123	117	83	
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym.....	2097	15	1306	955	245	194	73	63	
Nieużywanie sprzętu ochronnego	387	4	226	181	58	39	14	6	
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika....	1977	18	1279	847	190	120	106	44	
Stan psychofizyczny pracownika nie zapewniający bezpiecznego wykonywania pracy ^a	526	4	161	122	63	47	44	54	
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika	12136	111	6303	4000	1373	1063	742	723	
Inne przyczyny	1021	13	325	207	62	64	121	113	

^{a)} Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

Dane o wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi pozyskiwane są ze Statystycznej Karty Wypadku Z-KW

Wszystkich zainteresowanych danymi z zakresu rynku pracy zachęcamy do skorzystania z publikacji dostępnych w **Wydziale Udostępniania Informacji US Katowice**

Opracowanie: Barbara Grabowska, Ewa Olszewska, Agnieszka Szablicka – Wydział Statystyki Społecznej
Opracowanie graficzne: Agnieszka Szablicka – Wydział Statystyki Społecznej

Katowice, listopad 2006